

OBWIESZCZENIE MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 2 grudnia 2002 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej.

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718, z 2001 r. Nr 46, poz. 499 oraz z 2002 r.

Nr 74, poz. 676 i Nr 113, poz. 984) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsulów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 9, poz. 34), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr 114, poz. 739),
  - 2) ustawą z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie ustaw — Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Kodeks postępowania cywilnego, Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 117, poz. 757),
  - 3) ustawą z dnia 21 maja 1999 r. o zmianie ustaw Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Kodeks cywilny, Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 52, poz. 532),
  - 4) ustawą z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień ustawowych do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 120, poz. 1268),
  - 5) ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 42, poz. 475),
  - 6) ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej (Dz. U. Nr 128, poz. 1403),
  - 7) ustawą z dnia 23 maja 2002 r. o zmianie ustawy — Prawo działalności gospodarczej i ustawy o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 115, poz. 995)
- oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 2 grudnia 2002 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 33 ustawy z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsulów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 9, poz. 34), który stanowi:

„Art. 33. W ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o urzędzie Ministra Spraw Zagranicznych (Dz. U. Nr 21, poz. 115) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. 1. Minister Spraw Zagranicznych:

- 1) mianuje za zgodą Rady Państwa konsulów mających pełnić funkcje kierowników urzędów konsularnych i występuje do Rady Państwa z wnioskami o wystawienie im listów komisyjnych,
- 2) występuje do Rady Państwa z wnioskami o udzielenie exequatur konsulom państw obcych,

- 3) wystawia listy komisyjne i udziela exequatur w wypadkach, które określa Rada Państwa.

2. Mianowanie konsulów, którym listy komisyjne wystawia Minister Spraw Zagranicznych, nie wymaga zgody Rady Państwa.” ”;

- 2) art. 113 ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr 114, poz. 739), który stanowi:

„Art. 113. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 85 ust. 1, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia,
- 2) art. 69—75 oraz art. 85 ust. 7, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.”;

- 3) art. 7 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie ustaw — Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Kodeks postępowania cywilnego, Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 117, poz. 757), który stanowi:

„Art. 7. Ustawa wchodzi w życie z dniem 15 listopada 1998 r.”;

- 4) art. 7 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o zmianie ustaw Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Kodeks cywilny, Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 52, poz. 532), który stanowi:

„Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.”;

- 5) art. 78 i 79 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień ustawowych do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 120, poz. 1268), które stanowią:

„Art. 78. Akty wydane na podstawie upoważnień ustawowych zmienianych niniejszą ustawą zachowują moc do czasu ich zastąpienia przez akty wydane na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 79. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów:

- 1) art. 74, który wchodzi w życie z dniem 30 grudnia 2000 r.,
- 2) art. 27 pkt 5 lit. b) i c), które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.,
- 3) art. 61, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.”;

- 6) art. 20 ustawy z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 42, poz. 475), który stanowi:

„Art. 20. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2001 r., z tym że:

- 1) art. 2 pkt 1, art. 3, 8 i 9 wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia,
- 2) art. 11 ust. 2 wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.”;

7) art. 56, 57 i 59 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej (Dz. U. Nr 128, poz. 1403), które stanowią:

„Art. 56. Prowadzone z udziałem konsula postępowania w sprawach spadkowych, wszczęte i niezakończone do dnia wejścia ustawy w życie, toczą się według przepisów dotychczasowych.

Art. 57. Minister właściwy do spraw zagranicznych może wyrazić zgodę na utrzymanie zatrudnienia poza granicami kraju przez zatrudnionego w dniu wejścia w życie ustawy małżonka ambasadora albo mał-

żonka konsula kierującego urzędem konsularnym.”

„Art. 59. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z tym że art. 42, w zakresie, w jakim dotyczy utworzenia środka specjalnego w celu wsparcia inwestycji i utrzymania placówek zagranicznych, oraz art. 43 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.”;

8) art. 3 ustawy z dnia 23 maja 2002 r. o zmianie ustawy — Prawo działalności gospodarczej i ustawy o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 115, poz. 995), który stanowi:

„Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”.

Marszałek Sejmu: *M. Borowski*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 grudnia 2002 r. (poz. 1823)

USTAWA

z dnia 13 lutego 1984 r.

o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej¹⁾.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. W rozumieniu ustawy konsulem jest kierownik konsulatu generalnego, konsulatu, wicekonsulatu i agencji konsularnej, jak również wydziału konsularnego przedstawicielstwa dyplomatycznego.

Art. 2.²⁾ 1. Konsulem może być mianowany ten, kto:

- 1) jest obywatelem polskim i korzysta z pełni praw publicznych;

- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) jest nieskazitelnego charakteru oraz ze względu na posiadane kwalifikacje i praktykę zawodową daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków służbowych, zgodnie z prawem i interesami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) posiada tytuł magistra lub równorzędny;
- 5) nie był karany za przestępstwo popełnione z winy umyślnej;
- 6) spełnia inne wymogi określone w przepisach o pracownikach służby dyplomatyczno-konsularnej.

2. Jeżeli wymagają tego potrzeby służby, wykonywanie funkcji konsula można powierzyć osobie, która nie spełnia wymogów określonych w ust. 1 w pkt 4.

Art. 3. W przedstawicielstwie dyplomatycznym, w którym nie ustanowiono wydziału konsularnego, funkcje konsula może wykonywać członek personelu

¹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 5 pkt 1 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o zmianie ustaw — Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Kodeks cywilny, Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 52, poz. 532), która weszła w życie z dniem 16 grudnia 1999 r.

²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej (Dz. U. Nr 128, poz. 1403), która weszła w życie z dniem 10 maja 2002 r.

dypłomatycznego wyznaczony przez *Ministra Spraw Zagranicznych*³⁾.

Art. 4. Konsul wykonuje funkcje osobiście lub upoważnia do ich wykonywania innych pracowników posiadających stopnie służbowe konsularne lub dyplomatyczne.

Art. 5.⁴⁾ 1. Minister właściwy do spraw zagranicznych może powoływać honorowych konsułów generalnych, konsułów, wicekonsułów lub agentów konsularnych do wykonywania niektórych funkcji konsułów.

2. Na honorowego konsula generalnego, konsula, wicekonsula lub agenta konsularnego może być powołany obywatel polski zamieszkały w państwie przyjmującym, obywatel państwa przyjmującego lub państwa trzeciego, posiadający wysoki autorytet, cieszący się zaufaniem oraz dający rękojmię wykonywania funkcji zgodnie z interesami Rzeczypospolitej Polskiej i jej obywateli.

3. Okręg konsularny, zakres funkcji honorowego konsula generalnego, konsula, wicekonsula lub agenta konsularnego określa minister właściwy do spraw zagranicznych w akcie powołania.

4. Okręg konsularny, zakres funkcji honorowego konsula generalnego, konsula, wicekonsula lub agenta konsularnego, określony w akcie powołania, może być zmieniany, za jego zgodą, przez ministra właściwego do spraw zagranicznych.

5. W zakresie wykonywanych funkcji honorowy konsul generalny, konsul, wicekonsul lub agent konsularny podlega kierownikowi przedstawicielstwa dyplomatycznego.

6. Bezpośredni nadzór nad działalnością honorowego konsula generalnego, konsula, wicekonsula lub agenta konsularnego sprawuje właściwy terytorialnie konsul.

³⁾ Obecnie: ministra właściwego do spraw zagranicznych, stosownie do art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 27 i art. 32 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 1999 r. Nr 82, poz. 928, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 489, Nr 48, poz. 550, Nr 62, poz. 718, Nr 70, poz. 816, Nr 73, poz. 852, Nr 109, poz. 1158 i Nr 122, poz. 1314 i 1321, z 2001 r. Nr 3, poz. 18, Nr 5, poz. 43 i 44, Nr 42, poz. 475, Nr 63, poz. 634, Nr 73, poz. 761, Nr 76, poz. 811, Nr 87, poz. 954, Nr 102, poz. 1116, Nr 113, poz. 1207, Nr 115, poz. 1229, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1371, Nr 126, poz. 1382, Nr 129, poz. 1441, Nr 130, poz. 1450 i Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 41, poz. 365, Nr 71, poz. 655, Nr 74, poz. 676, Nr 89, poz. 804, Nr 93, poz. 820, Nr 130, poz. 1112 i Nr 135, poz. 1145), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r.

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 25 pkt 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień ustawowych do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 120, poz. 1268), która weszła w życie z dniem 30 marca 2001 r.

7. Minister właściwy do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb powoływania i odwoływania honorowych konsułów generalnych, konsułów, wicekonsułów lub agentów konsularnych oraz zasady wykonywania przez nich funkcji, w tym zakres wykonywanych funkcji i sposób współdziałania z właściwymi urzędami konsularnymi, sposób ponoszenia kosztów sprawowania funkcji, a także przypadki, w których przestają oni wykonywać swoje funkcje.

Art. 6.⁵⁾ 1. Minister właściwy do spraw zagranicznych po powiadomieniu państwa przyjmującego i braku jego sprzeciwu może powierzyć wykonywanie funkcji konsula na rzecz Rzeczypospolitej Polskiej kierownikowi przedstawicielstwa dyplomatycznego lub konsulowi państwa trzeciego.

2. Minister właściwy do spraw zagranicznych po powiadomieniu państwa przyjmującego i braku jego sprzeciwu może powierzyć kierownikowi przedstawicielstwa dyplomatycznego lub konsulowi Rzeczypospolitej Polskiej wykonywanie funkcji konsula na rzecz państwa trzeciego.

Art. 7. 1. Konsul wykonuje funkcje w okręgu konsularnym obejmującym terytorium państwa przyjmującego lub jego część.

2. Konsul może wykonywać funkcje poza okręgiem konsularnym wyłącznie na podstawie decyzji *Ministra Spraw Zagranicznych*³⁾ i za zgodą państwa przyjmującego.

Art. 8. 1. Konsul podlega służbowo *Ministrowi Spraw Zagranicznych*³⁾.

2. Bezpośredni nadzór nad działalnością konsula sprawuje kierownik przedstawicielstwa dyplomatycznego.

3. Organizację urzędów konsularnych oraz prawa i obowiązki pracowników tych urzędów określają przepisy o urzędzie *Ministra Spraw Zagranicznych*³⁾ i inne przepisy szczególne.

Art. 9.⁶⁾ Ilekroć w ustawie jest mowa o obywatelach polskich, odnosi się to, z wyłączeniem przepisów art. 11—13, 16, 23—26, odpowiednio do osób prawnych, instytucji i innych polskich jednostek organizacyjnych.

⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 42, poz. 475), który wszedł w życie z dniem 26 maja 2001 r.

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 46 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Rozdział 2

Zakres funkcji konsulów

Art. 10. Konsul:

- 1) chroni prawa i interesy Rzeczypospolitej Polskiej¹⁾ i jej obywateli;
- 2) działa na rzecz rozwijania przyjaznych stosunków oraz współpracy między Rzeczpospolitą Polską¹⁾ a państwem przyjmującym;
- 3) czuwa w zakresie swojej właściwości nad wykonywaniem umów międzynarodowych obowiązujących w stosunkach między Rzeczpospolitą Polską¹⁾ a państwem przyjmującym;
- 4) działa na rzecz umacniania więzi między Polonią Zagraniczną a Polską;
- 5) informuje o Polsce, w szczególności przedstawia organom państwa przyjmującego i opinii publicznej tego państwa kierunki polityki zagranicznej i wewnętrznej Rzeczypospolitej Polskiej¹⁾ oraz rozwoju jej gospodarki, nauki i kultury;
- 6) zapoznaje się z problematyką państwa przyjmującego, w szczególności ze stanem jego gospodarki, nauki i kultury oraz z ustawodawstwem tego państwa i umowami zawieranymi przez nie z państwami trzecimi, jak również udziela odpowiednich informacji w tym zakresie właściwym organom Rzeczypospolitej Polskiej¹⁾ i zainteresowanym obywatelom polskim.

Art. 11. Konsul zapewnia pomoc obywatelom polskim w realizacji praw przysługujących im zgodnie z prawem państwa przyjmującego oraz prawem i zwyczajami międzynarodowymi.

Art. 12.⁷⁾ 1. Konsul, o ile nie zabrania tego prawo państwa przyjmującego, z urzędu podejmuje przed sądami lub innymi władzami tego państwa czynności niezbędne dla ochrony praw i interesów obywateli polskich, jeżeli z powodu nieobecności lub innej ważnej przyczyny nie mogą oni w odpowiednim czasie bronić swoich praw i interesów ani nie ustanowili pełnomocników. O podjęciu tych czynności konsul zawiadamia niezwłocznie osobę zainteresowaną.

2. Konsul, za zgodą ministra właściwego do spraw zagranicznych i na podstawie udzielonego pełnomocnictwa, może zastępować lub zapewniać zastępstwo obywateli polskich przed sądami i innymi organami

państwa przyjmującego w celu ochrony praw i interesów reprezentowanych osób, o ile nie zabrania tego prawo państwa przyjmującego.

3. Przyjęcie pełnomocnictwa konsul może uzależnić od dostarczenia dokumentów oraz wskazania innych dowodów i okoliczności potwierdzających istnienie wymagających ochrony praw i interesów obywatela polskiego, a ponadto od złożenia na piśmie zobowiązania do pokrycia poniesionych kosztów.

Art. 13.⁷⁾ Konsul czuwa, aby obywatele polscy zatrzymani, aresztowani lub w inny sposób pozbawieni wolności w państwie przyjmującym mieli zapewnioną ochronę prawną i traktowanie zgodne z prawem tego państwa oraz z prawem i zwyczajami międzynarodowymi. W szczególności może podejmować następujące działania:

- 1) zwracać się do sądów i innych organów państwa przyjmującego o udzielenie informacji o przyczynach zatrzymania, aresztowania lub pozbawienia wolności w inny sposób, a zwłaszcza o zarzutach stawianych tym obywatelom;
- 2) odwiedzać tych obywateli oraz porozumiewać się z nimi w inny sposób;
- 3) na wniosek obywatela ułatwiać mu porozumiewanie się z rodziną i innymi osobami bliskimi.

Art. 14. Konsul podejmuje czynności zmierzające do ustanowienia, w wypadkach przewidzianych w ustawodawstwie polskim, opieki nad obywatelami polskimi bądź kurateli dla nich lub nad ich mieniem pozostającym bez opieki. W tym celu może w szczególności proponować sądom lub innym właściwym organom Rzeczypospolitej Polskiej¹⁾ bądź państwa przyjmującego odpowiednie osoby na opiekunów lub kuratorów.

Art. 15.⁸⁾ Konsul wykonuje czynności dotyczące zabezpieczenia i realizacji spadków lub innych należności przysługujących Skarbowi Państwa.

Art. 16.⁹⁾ 1. Konsul, w razie niezbędnej potrzeby, może udzielić obywatelowi polskiemu przebywającemu czasowo w państwie przyjmującym pomocy finansowej na pokrycie kosztów powrotu do Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Udzielenie pomocy, o której mowa w ust. 1, może być uzależnione od złożenia poręczenia majątkowego lub zobowiązania zwrotu całości lub części otrzymanej kwoty pieniędzy w terminie określonym w decyzji o przyznaniu pomocy finansowej.

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 46 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 46 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 25 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

3. Niespłacone w terminie zobowiązania, o których mowa w ust. 2, podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach konsul może udzielać zapomóg znajdującym się w niedostatku osobom pochodzenia polskiego zamieszkałym w państwie przyjmującym.

5. Minister właściwy do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady udzielania pomocy finansowej oraz tryb postępowania przy jej udzielaniu, w tym tryb przyjmowania i rozpatrywania wniosków, sposób zabezpieczania spłaty udzielanej pomocy finansowej innej niż zapomoga, sposoby odraczania terminów spłaty udzielonej pomocy, rozkładania jej na raty oraz umarzania należności, a także wzory wniosków dotyczących udzielenia pomocy finansowej.

6. W sprawach umarzania i udzielania ulg w spłacie pomocy finansowej udzielanej przez konsula stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 i Nr 160, poz. 1083, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 92, poz. 1062, z 2000 r. Nr 94, poz. 1037, Nr 116, poz. 1216, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 16, poz. 166, Nr 39, poz. 459, Nr 42, poz. 475, Nr 110, poz. 1189, Nr 125, poz. 1368 i Nr 130, poz. 1452 oraz z 2002 r. Nr 89, poz. 804, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387).

Art. 17. Konsul przyjmuje do depozytu dokumenty, środki płatnicze oraz przedmioty wartościowe, jeżeli jest to niezbędne do ochrony praw i interesów obywateli polskich.

Art. 18. 1. Na wniosek sądu lub innego właściwego organu Rzeczypospolitej Polskiej¹⁾ konsul:

- 1) doręcza pisma i inne dokumenty;
- 2) przesłuchuje strony, podejrzanych, świadków i biegłych;
- 3) przekazuje do wykonania sądom i innym organom państwa przyjmującego wnioski o udzielenie pomocy prawnej.

2. Czynności wymienione w ust. 1 pkt 1 i 2 konsul wykonuje, stosując odpowiednio właściwe przepisy prawa polskiego, jeżeli odbiorca pisma lub innego dokumentu albo osoba, która ma być przesłuchana, jest obywatelem polskim i zgadza się dobrowolnie przyjąć pismo lub inny dokument albo złożyć zeznanie, wyjaśnienie lub opinię.

Art. 19. 1. Konsul wykonuje czynności notarialne, a w szczególności:

- 1) sporządza i poświadcza wypisy, odpisy, wyciągi i kopie dokumentów;
- 2) poświadcza własnoręczność podpisów i znaków ręcznych na dokumentach;
- 3) poświadcza datę okazania dokumentów, pozostawania osoby przy życiu lub w określonym miejscu oraz stawiennictwo lub niestawiennictwo osoby;
- 4) przyjmuje oświadczenia.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, konsul wykonuje na wniosek obywateli polskich lub właściwych organów Rzeczypospolitej Polskiej¹⁾.

3. Konsul może wykonywać czynności, o których mowa w ust. 1, również na wniosek jakiegokolwiek osoby, jeżeli mają one wyrzucić skutek prawny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej¹⁾.

4. Konsul może sporządzić akt notarialny pod warunkiem uzyskania od Ministra Sprawiedliwości pisemnego upoważnienia wydanego na wniosek *Ministra Spraw Zagranicznych*³⁾.

5. Do czynności konsula, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy prawa o notariacie. Czynności te mają taką samą moc jak czynności wykonane przez notariusza w Rzeczypospolitej Polskiej¹⁾.

Art. 20. 1. Konsul sporządza i poświadcza tłumaczenie dokumentów z języka polskiego na język urzędowy państwa przyjmującego i z tego języka na język polski, jak również poświadcza wypisy, odpisy, wyciągi i kopie dokumentów sporządzonych w języku urzędowym państwa przyjmującego.

2. Konsul może również wykonywać czynności, o których mowa w ust. 1, jeżeli dokumenty są sporządzone w innych językach niż język urzędowy państwa przyjmującego.

3. Czynności konsula określone w ust. 1 i 2 mają taką samą moc jak czynności wykonane przez tłumacza przysięgłego w Rzeczypospolitej Polskiej¹⁾.

Art. 21. Konsul legalizuje dokumenty urzędowe, sporządzone lub uwierzytelnione w państwie przyjmującym bądź w Rzeczypospolitej Polskiej¹⁾.

Art. 22.¹⁰⁾ Konsul wykonuje czynności konsularne na podstawie upoważnienia ministra właściwego do spraw zagranicznych, a w stosunku do czynności określonych w art. 19 ust. 1—3, art. 20 i 21 upoważnienia ministra właściwego do spraw zagranicznych wydanego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości.

¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 46 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 23. 1. Konsul:

- 1) wydaje obywatelom polskim paszporty lub inne dokumenty uprawniające do przekraczania granicy, wznawia ich ważność, dokonuje w nich zmian oraz je unieważnia;
- 2)¹¹⁾ udziela wiz;
- 3)¹²⁾ wydaje zastępcze dokumenty podróży obywatelom innych państw oraz udziela wiz uprawniających do wjazdu do innych państw.

2. Tryb i zakres wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1, określają odrębne przepisy.

Art. 24. Konsul:

- 1) (skreślony);¹³⁾
- 2) doręcza obywatelom polskim pisma i dokumenty inne niż określone w art. 18 ust. 1 pkt 1;
- 3) wydaje obywatelom polskim zaświadczenia przewidziane w przepisach prawa polskiego;
- 4)¹⁴⁾ wydaje zaświadczenia, o których mowa w art. 86 ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. — Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 86, poz. 958 i Nr 114, poz. 1193, z 2001 r. Nr 49, poz. 509, Nr 67, poz. 679, Nr 102, poz. 1115 i Nr 147, poz. 1643 oraz z 2002 r. Nr 1, poz. 2, Nr 115, poz. 995 i Nr 130, poz. 1112).

Art. 25.¹⁵⁾ Konsul:

- 1) wydaje decyzje o przyjęciu oświadczenia w sprawie wyboru i odzyskania obywatelstwa polskiego;
- 2) wydaje decyzje w sprawie uznania za osobę pochodzenia polskiego w rozumieniu ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. Nr 106, poz. 1118, z 2001 r. Nr 42, poz. 475 i Nr 128, poz. 1403 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 127, poz. 1090);
- 3) przyjmuje od osób zamieszkałych w okręgu konsularnym podania o nadanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej obywatelstwa polskiego oraz podania o wyrażenie przez Prezydenta Rzeczy-

pospolitej Polskiej zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego.

Art. 26. 1. Konsul:

- 1)¹⁶⁾ przyjmuje oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński oraz o nazwisku małżonków i ich dzieci, jeżeli osoby zawierające małżeństwo są obywatelami polskimi;
- 2) wydaje zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa za granicą;
- 3) pośredniczy w zgłoszeniu we właściwym urzędzie stanu cywilnego w Rzeczypospolitej Polskiej¹⁷⁾ faktu urodzenia lub zgonu za granicą;
- 4) przekazuje właściwym urzędom stanu cywilnego w Rzeczypospolitej Polskiej¹⁷⁾ protokoły o urodzeniach i zgonach, które nastąpiły na polskich statkach morskich i powietrznych oraz na okrętach wojennych i wojskowych statkach powietrznych;
- 5)¹⁷⁾ przyjmuje oświadczenia o uznaniu dziecka;
- 6)¹⁷⁾ przyjmuje od małżonka rozwiedzionego oświadczenie o powrocie do nazwiska, które nosił przed zawarciem małżeństwa.

2. Tryb i zakres wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1, określają przepisy prawa o aktach stanu cywilnego.

Art. 27. 1. Konsul działa na rzecz rozwijania i pogłębiania współpracy gospodarczej i naukowo-technicznej oraz kulturalnej między Rzeczpospolitą Polską¹⁾ a państwem przyjmującym, w szczególności ułatwia nawiązywanie kontaktów oraz wykonywanie umów między odpowiednimi organami i instytucjami obu państw.

2. (skreślony).¹⁸⁾

Art. 28.¹⁹⁾ 1. Konsul wykonuje funkcje w odniesieniu do statków podnoszących polską banderę oraz ich załóg, pasażerów i ładunków, a w szczególności:

- 1) kontroluje, czy statek jest uprawniony do podnoszenia bandery polskiej, oraz wystawia statkowi,

¹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹²⁾ Dodany przez art. 46 pkt 6 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

¹³⁾ Przez art. 25 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

¹⁴⁾ Dodany przez art. 2 ustawy z dnia 23 maja 2002 r. o zmianie ustawy — Prawo działalności gospodarczej i ustawy o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 115, poz. 995), która weszła w życie z dniem 8 sierpnia 2002 r.

¹⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 46 pkt 7 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

¹⁶⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 5 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

¹⁷⁾ Dodany przez art. 4 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie ustaw — Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Kodeks postępowania cywilnego, Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 117, poz. 757), która weszła w życie z dniem 15 listopada 1998 r.

¹⁸⁾ Przez art. 25 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

¹⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 46 pkt 8 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

który otrzymał polską przynależność, tymczasowe świadectwo polskiej przynależności statku;

- 2) przeprowadza inspekcje statku lub występuje z wnioskiem do organu administracji państwa, w którego porcie przebywa statek, o przeprowadzenie inspekcji lub przeglądów statku związanych z przedłużeniem ważności międzynarodowych świadectw;
- 3) przedłuża termin ważności dokumentów bezpieczeństwa statku i dokumentów dotyczących ochrony środowiska morskiego;
- 4) wydaje statkom o polskiej przynależności dokumenty przewidziane w odrębnych przepisach oraz przedłuża termin ich ważności;
- 5) wystawia książeczki żeglarskie oraz przedłuża termin ich ważności;
- 6) w razie uszkodzenia lub innego wypadku morskiego statku udziela pomocy w organizowaniu akcji ratowniczej oraz podejmuje czynności niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa uratowanych osób, jak również zabezpieczenia ich mienia oraz ładunku i mienia statku, a także interesów armatora polskiego;
- 7) przyjmuje protesty morskie oraz przesłuchuje kapitana i innych członków załogi, a także pasażerów na okoliczność wypadku morskiego;
- 8) uczestniczy przy wszelkich czynnościach podejmowanych na statku przez władze państwa przyjmującego związanych z zatrzymaniem, aresztowaniem lub pozbawieniem wolności w inny sposób członka załogi statku względnie pasażera albo zajęcia mienia znajdującego się na statku;
- 9) zapewnia opiekę i pomoc prawną członkom załogi statku w razie ich zatrzymania, aresztowania lub pozbawienia wolności w inny sposób, a także przy rozpatrywaniu przez sądy i organy administracyjne państwa przyjmującego spraw dotyczących tych osób;
- 10) udziela pomocy członkom załogi statku pozostałym na lądzie z powodu choroby lub z innych przyczyn oraz umożliwia im powrót do Rzeczypospolitej Polskiej;
- 11) podejmuje interwencje w razie dyskryminowania przez władze państwa przyjmującego statku lub członków jego załogi.

2. O czynnościach, o których mowa w ust. 1 pkt 1—3, konsul powiadamia polską instytucję klasyfikacyjną i urząd morski właściwy dla portu macierzystego statku.

3. Szczegółowy zakres funkcji, o których mowa w ust. 1, określają odrębne przepisy.

Art. 29. Poza funkcjami określonymi w ustawie konsul może wykonywać inne funkcje przewidziane przez prawo i zwyczaje międzynarodowe, powierzone mu przez *Ministra Spraw Zagranicznych*³⁾.

Art. 30.²⁰⁾ Konsul odmówi wykonania czynności, która byłaby sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego.

Art. 31. 1.²¹⁾ Minister właściwy do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania przed konsulem, uwzględniając tryb wszczynania, prowadzenia i zakończenia postępowania, terminy załatwiania spraw, rozstrzygania i trybu odwołania od rozstrzygnięć konsula oraz trybu przekazywania spraw organom polskim.

2. W sprawach należących do właściwości konsula stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczące skarg i wniosków, z tym że organem wyższego stopnia w rozumieniu tego kodeksu jest *Minister Spraw Zagranicznych*³⁾.

3. *Minister Spraw Zagranicznych*³⁾, w drodze rozporządzenia, może dostosować przepisy dotyczące terminów załatwiania skarg i wniosków do warunków pracy konsula.

Art. 32.²²⁾ 1. Za wykonane czynności konsularne konsul pobiera opłaty.

2. Minister właściwy do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość, zasady pobierania opłat konsularnych oraz udzielania ulg i zwolnień, a także zwrotu wydatków poniesionych w związku z wykonaniem czynności konsularnych, w tym składniki opłat i wysokość kosztów wykonywania czynności konsularnych oraz rodzaje czynności podlegających opłacie.

Art. 32a.²³⁾ Konsul prowadzi, w szczególności w formie zapisu elektronicznego, rejestry spraw, rejestry czynności konsularnych, jak również inne rejestry określone odrębnymi przepisami i przetwarza umieszczone w nich dane osobowe na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

²⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 46 pkt 9 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

²¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 25 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

²²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 25 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

²³⁾ Dodany przez art. 46 pkt 10 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Rozdział 3

Przepisy końcowe

Art. 33. (pominięty).²⁴⁾

Art. 34. 1. Tracą moc:

- 1) ustawa z dnia 11 listopada 1924 r. o organizacji konsulatów i o czynnościach konsulów (Dz. U. Nr 103, poz. 944);

- 2) ustawa z dnia 17 czerwca 1959 r. o uregulowaniu niektórych spraw konsularnych (Dz. U. Nr 36, poz. 225).

2. Do czasu wydania rozporządzenia przewidzianego w art. 32 ust. 2 pozostają w mocy przepisy dotychczasowe.

Art. 35. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1984 r.

---

²⁴⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu.